

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

TISKOVÁ ZPRÁVA

Univerzita Karlova v
Praze
Ovocný trh 5, Praha 1,
116 36

MÁTE RÁDI HISTORII? MĚJTE RÁDI I ARCHIVY!

Vlastnoruční zápis do studia nositele Nobelovy ceny Jaroslava Heyrovského či československého prezidenta Edvarda Beneše, nejstarší pražská disertace o účincích kávy, čokolády, čaje a nikotinu, dokumenty z osobního archivu Jana Palacha a jeho rodiny anebo nejstarší dochované matriky ze 17. století. To vše bude **ve čtvrtek 9. června 2016** mimořádně k vidění v Archivu Univerzity Karlovy. Ten se připojí k oslavě Mezinárodního dne archivů.

„Otevřeme naši badatelnu široké veřejnosti. Lidé se budou moci podívat na vlastnoručně psané dokumenty významných osobností. Zjistit, co všechno o studentech a učitelích univerzity vlastně máme. A třeba si objednat archiválie o svých předcích nebo o sobě samých,“ říká vedoucí Archivu UK Petr Cajthaml.

Návštěvníci se také dozvědí, v čem práce archivářů spočívá. Ometání kartonů prachovkou k ní kupodivu nepatří. *„Nejvíc se samozřejmě staráme o papírové dokumenty. Ale čím dál víc taky o digitální data, kterým bez archivace hrozí rychlý zánik,“* vysvětluje Cajthaml.

Digitální databáze si budou moci účastníci sami vyzkoušet: například zjistit, jestli jejich předek nezískal na univerzitě titul, nebo si prohlédnout digitální kopie jinak nepřístupných středověkých listin.

Archiv vypsal několik termínů prohlídek, do nichž doporučuje přihlásit se předem. Zájemci se mohou hlásit s uvedením svého jména a času prohlídky na e-mail: lenka.vaskova@ruk.cuni.cz. Akce bude samozřejmě přístupná i návštěvníkům bez objednání, v případě naplněné kapacity však budou muset počkat na další volný termín prohlídky. Aktuální informace naleznete na facebook.com/udauk.

Návštěvníci mohou navštívit také právě probíhající výstavu [Druhý život Karla IV.](#) v Křížové chodbě Karolina a expozici o historii UK. Na výstavu i do expozice je vstupné dobrovolné.

Mezinárodní den archivů v Archivu Univerzity Karlovy
čtvrtek 9. června 2016, Karolinum, Ovocný trh 3–5, Praha 1.

Komentované prohlídky:
[Archiv Univerzity Karlovy](#)

13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00 a 18:00 hod.

Mezinárodní den archivů se slaví 9. června na celém světě, v [České republice](#) se do něj zapojí několik desítek archivů. Datum připomíná založení Mezinárodní archivní rady při UNESCO v roce 1948.

KONTAKT PRO MÉDIA:

Mgr. Petr Cajthaml,
vedoucí Archivu Univerzity Karlovy,
e-mail petr.cajthaml,
tel. 732 44 28 87

CO JE ARCHIV UNIVERZITY KARLOVY?

Archiv Univerzity Karlovy (AUK) je součástí Ústavu dějin Univerzity Karlovy a archiv Univerzity Karlovy (ÚDAUK). Sídlí v areálu rektorátu na Praze 1, v těsné blízkosti samotného srdce univerzity – Karolina.

Archiv UK dříve...

Nejasné počátky a kovové truhlice

První zmínka o archivu UK pochází z roku 1360. Tehdy vydaná univerzitní statuta stanovila, že univerzitní pokladnici a její obsah – k němuž patřily také univerzitní listiny – spravuje rektor univerzity s dvěma pomocníky. Listiny byly uloženy v kované truhlici, úřední knihy a rukopisy spravovala univerzitní knihovna. Vedle toho existovaly samostatné archivy jednotlivých kolejí a fakult.

Oživení v 19. století

V průběhu staletí byl archiv několikrát inventarizován a přeorganizován. V roce 1827 se většina archivu přestěhovala do nově upravených prostor bývalého krámu v přízemí Karolina, archiv se dostal do centra pozornosti i díky přípravě oslav výročí založení univerzity v roce 1848. Záhy poté zájem o archiv ochladl a oživil se opět až roku 1882, v souvislosti s rozdělením univerzity na českou a německou. Archiv teoreticky zůstal majetkem obou univerzit a měl být společně spravován; jeho opatrování ale bylo v praxi svěřeno německé univerzitě, což vedlo k řadě konfliktů.

Bouřlivé 20. století

Období nefunkční společné správy archivu ukončil rok 1918, kdy ho převzala česká univerzita. Po zahájení rekonstrukce Karolina v roce 1934 byly fondy přestěhovány do budovy právnické fakulty. V roce 1939, po německé okupaci musel být archiv předán německé univerzitě. Válečné období skončilo katastrofou – část archivu, obsahující nejvzácnější písemnosti a insignie univerzity, byla vybrána do transportu při evakuaci německé univerzity a cestou beze stopy ztracena. Po válce se sbírky archivu naopak obohatily o dokumenty německé univerzity, a záhy začaly přibývat nové a nové archiválie. Zlom ve vývoji archivu přišel v roce 1958, kdy byl založen vědecky orientovaný Ústav pro dějiny Univerzity Karlovy, jehož se stal archiv součástí. Po stoletích se tak dočkal vynětí ze správy rektorátu. V roce 1968 se univerzitní archiv navrátil zpět do areálu Karolina, kde sídlí dodnes. V roce 1969 byl Ústav pro dějiny Univerzity Karlovy z politických důvodů zrušen. Obnoven byl v roce 1990 pod pozměněným názvem Ústav dějin Univerzity Karlovy a archiv Univerzity Karlovy.

Archiv UK dnes

ÚDAUK se podle zákona o archivnictví a spisové službě řadí mezi akreditované specializované archivy. Jeho prvořadým úkolem je pečovat o archiválie vzniklé z činnosti Univerzity Karlovy a všech jejích součástí od doby založení UK až po současnost. V této souvislosti AUK také dohlíží na výkon spisové služby v rámci UK, provádí výběr archiválií, vede jejich evidenci, vyhledává archiválie pro badatelské i úřední potřeby a pořizuje z nich výpisy. Zároveň se AUK stará i o pozůstalosti některých významných členů české vědecké obce a o materiál dokumentačního charakteru.

Kolik archiválií máme?

V současné době máme více než 7 km archiválií, které se dělí do celkem 195 archivních fondů a sbírek. Jejich přehled je uveden na internetových stránkách udauk.cuni.cz.

Kde je skladujeme?

AUK má dva depozitáře. Jeden přímo v areálu rektorátu UK na Ovocném trhu 5; jeho kapacita je ale v současné době zcela naplněna, a proto se k ukládání archiválií využívá depozitář v Lešeticích u Příbrami. Součástí pražské budovy AUK je také trezorová místnost, v níž jsou uloženy nejstarší a nejvzácnější archiválie.

Archiválie on-line

Vybrané archiválie jsme zdigitalizovali a zpřístupnili on-line. Konkrétně se jedná o [listiny](#), [matriky](#), rukopisy, [matriky doktorů UK z let 1882-1939](#), [matriky doktorů Německé univerzity a zkouškové protokoly Právnické fakulty Německé univerzity z let 1882-1945](#). V digitalizaci se nadále pokračuje a množství zpřístupněných materiálů se tak bude časem zvyšovat. Aktuální informace uvádíme na našich [webových](#) a [FB](#) stránkách.

Nejsme jenom archiv!

Ústav dějin Univerzity Karlovy a archiv Univerzity Karlovy je samostatným vysokoškolským ústavem Univerzity Karlovy. Jedná se o pracoviště složené ze dvou částí, jejichž kompetence nejsou striktně odděleny, ale vzájemně se prostupují. Kromě péče o archiválie se podílíme i na výzkumné činnosti zejména v oblasti dějin UK, dějin školství a vzdělanosti a dějin věd a příbuzných oborů od 14. století do nejnovější doby. Výsledky zpřístupňujeme v odborných a vědeckých pracích; k jejich prezentaci slouží i náš odborný časopis [Historia Universitatis Carolinae Pragensis](#). Kromě toho se věnujeme také přípravě expozic či průvodcovským službám v Karolinu.

Máme také knihovnu

Nedílnou součástí ÚDAUK je rozsáhlá odborná [knihovna](#) (53 000 svazků) spravovaná dvěma knihovnicemi. Sídlí v budově ÚDAUK na Ovocném trhu 5. Do badatelny AUK prezenčně zapůjčuje publikace i zájemcům z řad veřejnosti.

Co Vám AUK nabízí?

AUK má pět dní v týdnu otevřenou badatelnu, v níž Vás rádi přivítáme. Nabízíme možnost využít služeb naší knihovny, studovat digitalizované dokumenty či si po domluvě se správcem příslušného archivního fondu objednat ke studiu archivní materiály, které Vás zajímají. V badatelně AUK jsou k dispozici veškeré archivní pomůcky AUK, seznamy přednášek UK a základní příručky k dějinám UK. Prostřednictvím sekretariátu ÚDAUK vystavujeme také potvrzení o studiu, výpisy zkoušek či kopie diplomu apod.

Za správnost a kontakt:

Mgr. Václav Hájek

Tiskový mluvčí UK
Odbor vnějších vztahů
Univerzita Karlova v Praze
tel: +420 224 491 248
e-mail: pr@cuni.cz

Univerzita Karlova v Praze

Univerzita Karlova byla založena v roce 1348 a patří mezi nejstarší světové univerzity. V současnosti má 17 fakult (14 v Praze, 2 v Hradci Králové a 1 v Plzni), 4 vysokoškolské ústavy, 5 dalších pracovišť pro vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost a pracoviště pro poskytování informačních služeb, 5 celouniverzitních účelových zařízení a rektorát jako výkonné pracoviště řízení UK. Univerzita je nejvýkonnější vědeckou institucí v ČR, jak ukazuje např. hodnocení vědeckých výstupů Radou pro výzkum, vývoj a inovace. S více než půl milionem bodů, podle aktuálně platné státní Metodiky hodnocení výsledků, vede UK před druhou institucí v pořadí s enormním náskokem. Univerzita má přes 8000 zaměstnanců, z toho více než 4600 akademických a vědeckých pracovníků. Na UK studuje více než 50 000 studentů, což je zhruba jedna šestina všech studentů v ČR, kteří studují ve více než 300 akreditovaných studijních programech s více než 700 studijními obory. Univerzitu ročně absolvuje zhruba 9000 studentů. Univerzita Karlova patří mezi pět evropských univerzit, které se těší největšímu zájmu zahraničních studentů v rámci programu Erasmus. Podle průzkumu Reflex 2013 – 2014 Pedagogické fakulty UK vykazují absolventi UK dlouhodobě nejnižší míru nezaměstnanosti mezi veřejnými vysokými školami. Finanční ohodnocení absolventů UK na trhu práce patří k nejvyšším.